Europski parlament
2019-2024

Dokument s plenarne sjednice

B9-0118/2019

21.10.2019

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o posljedicama stečaja grupacije Thomas Cook
(2019/2854(RSP))

José Ramón Bauzá Díaz, Dinesh Dhamija, Bill Newton Dunn, Caroline Nagtegaal, Izaskun Bilbao Barandica, Liesje Schreinemacher, Dita Charanzová, Dominique Riquet, Valter Flego, Ilhan Kyuchyuk, Vlad-Marius Botoş, Iskra Mihaylova, Atidzhe Alieva-Vel
u ime Kluba zastupnika Renew

B9-0118/2019

Rezolucija Europskog parlamenta o posljedicama stečaja grupacije Thomas Cook (2019/2854(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir izjavu Komisije od 21. listopada 2019. o učincima stečaja grupacije Thomas Cook,

– uzimajući u obzir članak 195. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. lipnja 2010. naslovljenu „Europa, vodeće svjetsko turističko odredište – novi politički okvir za turizam u Europi” (COM(2010)0352),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. listopada 2015. o novim izazovima i konceptima za poticanje turizma u Europi[1],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, a posebno njezin članak 13. o odgovornosti za izvršenje paket aranžmana, članak 16. o obvezi pružanja pomoći i poglavlje V. kojim se uređuje zaštita putnika od nesolventnosti organizatora ili prodavatelja[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91[3],

– uzimajući u obzir Rezoluciju od 25. studenoga 2009. o odšteti putnicima u slučaju stečaja zrakoplovne kompanije[4],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. ožujka 2013. naslovljenu „Zaštita putnika u slučaju nesolventnosti zračnog prijevoznika” (COM (2013) 0129), u kojoj Komisija utvrđuje mjere za poboljšanje zaštite putnika u slučaju nesolventnosti zračnog prijevoznika, uključujući bolju provedbu Uredbe (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća,

– uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (preinaka), posebno članak 8. o valjanosti operativne licencije i članak 9. o privremenom oduzimanju i poništavanju operativne licencije[5],

[1] SL C 355, 20.10.2017., str. 71.
[2] SL L 326, 11.12.2015., str. 1.
[3] SL L 46, 17.2.2004., str. 1.
[4] SL C 285 E, 21.10.2010., str. 42.
[5] SL L 293, 31.10.2008., str. 3.

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1309/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (2014. – 2020.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1927/2006 (Uredba o EGF-u)[6],

– uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da agencije za putovanja posluju u okruženju koje se brzo mijenja i koje je sve konkurentnije i na vlastitom tržištu EU-a i na vanjskom tržištu te se moraju prilagoditi novim potrošačkim navikama i poslovnim modelima (npr. rast usluga rezerviranja putovanja i privlačnih paketa na internetu);

B. budući da je propast grupacije Thomas Cook uzrokovana brojnim čimbenicima, pri čemu je jedan od njih neuspjeh poduzeća da promijeni svoj poslovni model i uvede inovacije kako bi ostalo konkurentno u digitalnom gospodarstvu;

C. budući da je u rujnu 2019. zbog propasti turističke grupacije Thomas Cook, koja je obuhvaćala hotele, odmarališta i zračne prijevoznike u šesnaest zemalja i opsluživala devetnaest milijuna ljudi godišnje, 600 000 osoba koje su bile na odmoru ostalo u inozemstvu, što je prisililo vlade i osiguravajuća društva na koordinaciju velike operacije spašavanja;

D. budući da su tijela u državama članicama već bila dobro upoznata s financijskim stanjem grupacije Thomas Cook;

E. budući da je likvidacija grupacije Thomas Cook ugrozila 22 000 radnih mjesta diljem svijeta, od kojih se 9000 nalazi u Ujedinjenoj Kraljevini, 2500 u Španjolskoj i više od 1000 u Grčkoj; budući da je vjerojatno da će se, čak i ako je sudbina tih radnih mjesta još neizvjesna, to stanje u znatnoj mjeri višestruko odraziti ne samo na turistički i prometni sektor nego i na gospodarstvo EU-a u cjelini;

F. budući da je samo ove godine nekoliko zračnih prijevoznika kao što su Air Berlin, Alitalia, Aigle Azur, Adria Airways proglasilo stečaj, što je imalo ozbiljne posljedice na poduzeća, turizam i potrošače;

G. budući da je u travnju 2019. Agencija Ujedinjene Kraljevine za civilno zrakoplovstvo grupaciji Thomas Cook izdala još jednu dvanaestomjesečnu operativnu licenciju;

H. budući da je mnogim potrošačima bilo nejasno koja su njihova prava na naknadu i koji su dijelovi njihovih rezervacija bili pokriveni osiguranjem;

I. budući da je Europa svjetsko turističko odredište broj jedan s udjelom na tržištu od 50,8 % prema podacima iz 2018.; budući da turizam izravno i neizravno doprinosi ukupnom BDP-u država EU-28 udjelom od 10,3 %, što je brojka za koju se očekuje da će do 2027. porasti na 11,2 % BDP-a, te da se procjenjuje da turistički sektor zapošljava otprilike 12,3 milijuna ljudi;

J. budući da je turizam i dalje jedan od glavnih pokretača otvaranja radnih mjesta i u EU-u i u svijetu te da doprinosi zapošljavanju i gospodarskom razvoju svih država članica,

[6] SL L 347, 20.12.2013., str. 855.

posebno južnih država članica, koje su osobito pogođene financijskom i gospodarskom krizom;

K. budući da je u okviru turističkog sektora izražena velika potražnja za većom koordinacijom na razini EU-a te jasnom politikom EU-a u području turizma, popraćenom odgovarajućom proračunskom potporom; budući da bi se u okviru politike EU-a u području turizma u obzir trebala uzeti činjenica da se različiti sektori koji imaju ključnu ulogu u turizmu, kao što su prijevoz i smještaj, reguliraju u okviru različitih područja unutar EU-a;

L. budući da bi pomoć Unije radnicima koji su proglašeni viškom trebala biti dinamična i dostupna što je brže i učinkovitije moguće;

M. budući da je Europski fond za prilagodbu globalizaciji osnovan kako bi se pružila dodatna potpora zaposlenicima koji trpe posljedice velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine, a zbog toga i trenutačne financijske i gospodarske krize;

1. ističe da je grupacija Thomas Cook obuhvaćala različita područja kao što su smještaj, prijevoz i rekreacijske aktivnosti te utjecala na nekoliko različitih vrsta potrošača i poduzeća, što znači da njezina propast ulazi u okvir zakonodavstva i zakona EU-a u državama članicama;

2. prima na znanje znatan trud uložen tijekom aktivnosti repatrijacije, u skladu sa zakonodavstvom EU-a; izražava žaljenje, međutim, zbog negativnog utjecaja koji je stečaj grupacije Thomas Cook imao na tisuće turista čije su rezervacije bile automatski otkazane te činjenice da su brojni turisti bili primorani ostati na trenutnim odredištima bez ponuđene mogućnosti alternativnog povratnog putovanja, što se pokazalo iznimno velikim udarcem na pravnu sigurnost sektora te znatnim propustom u pogledu zaštite potrošača;

3. poziva Vijeće da donese opći pristup o reviziji Uredbe (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se razradio sveobuhvatan okvir za prava putnika kojim bi se rješavala sporna pitanja, uključujući popis izvanrednih okolnosti, pragove za odštetu u slučajevima otkazivanja i kašnjenja ili naknade u slučaju da nema ponuđenih povezanih letova; izražava žaljenje zbog toga što Vijeće još od veljače 2014. nije postiglo dogovor;

4. smatra da se mogla izbjeći iznenadna propast grupacije Thomas Cook te da se njezino poslovanje moglo postupno smanjivati na strukturiraniji način; potiče Komisiju da procijeni uzroke likvidacije grupacije Thomas Cook, uzimajući u obzir činjenicu da su negativne promjene u financijskom stanju poduzeća već bile poznate, kako bi se utvrdilo je li bilo moguće poduzeti preventivne mjere kako bi se izbjegla njezina nagla propast;

5. izražava suzdržanost zbog odluke o dodjeli operativne licencije grupaciji Thomas Cook, s obzirom na njezinu financijsku situaciju; stoga poziva Komisiju da osigura da tijela za izdavanje dozvola u državama članicama bolje provode članak 9. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o privremenom oduzimanju i poništavanju operativne licencije kad god postoje jasne naznake o financijskim problemima ili nesolventnosti; smatra, nadalje, da bi države članice zračnom prijevozniku trebale izdati

privremenu operativnu licenciju radi nastavka repatrijacije putnika nakon stečaja; poziva EU da u okviru buduće revizije Uredbe državama članicama nametne strože obveze kada je riječ o njihovu procjenjivanju financijske uspješnosti zračnih prijevoznika prilikom izdavanja operativnih licencija istima;

6. naglašava da upravljanje stečajnim postupkom putničke agencije veličine grupacije Thomas Cook ne prestaje s repatrijacijom putnika, naknadama i povratom troškova već da se, naprotiv, očekuje da će posljedice biti još ozbiljnije u pogledu prometne povezanosti, turizma i zapošljavanja;

7. izražava žaljenje zbog činjenice da je turiste koji su na odmor otišli u paket aranžmanima bilo lakše informirati i pružiti im pomoć nego što je to bio slučaj s korisnicima koji su zasebno rezervirali letove i smještaj;

8. poziva Komisiju te od država članica traži da uspostave jasne i transparentne nacionalne sustave jamstva; međutim, napominje da, iako su mnoge države članice već uspostavile takav sustav, često ostaje nejasno jesu li njime obuhvaćene i rezervacije;

9. smatra da je intenzitet stečaja grupacije Thomas Cook imao ozbiljne negativne posljedice na sektor turizma u EU-u, koji je svjetsko turističko odredište broj jedan, a osobito na one države članice koje se u velikoj mjeri oslanjaju na turizam i ovise o grupaciji Thomas Cook, posebno u područjima kao što su Balearski otoci, Kanarski otoci, Rodos i Kreta; naglašava da su turističke službe u tim regijama koje se temelje na turizmu, a posebno hoteli, prije nego je grupacija Thomas Cook otišla u stečaj već imale raspored pružanja usluga i potvrđene brojne rezervacije za sljedeću turističku sezonu te stoga priznaje da je potrebna potpora država članica u rješavanju negativnog učinka koji stečaj te grupacije ima na mnoga poduzeća;

10. ponovno upućuje svoj poziv Komisiji da pronađe mehanizam za učinkovitu koordinaciju i suradnju između država članica, regionalnih i lokalnih vlasti i financijskih institucija u sektoru turizma te da donese posebnu proračunsku liniju za turizam u okviru proračuna EU-a, posebno u kontekstu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., kako bi se izdvojila posebna sredstva za potporu politici turizma u EU-u;

11. smatra da je povezanost turizma i prometa očita i čvrsta; naglašava da je promet sastavni dio turističkog sektora te da turizam raste kada su dostupni bolji prijevozni sustavi; stoga traži da povjerenik ima portfelj s nadležnostima u području prometa, mobilnosti i turizma te poziva novog predsjednika Komisije da poduzme potrebne korake za postizanje tog cilja;

12. odlučno poziva države članice pogođene likvidacijom grupacije Thomas Cook da odmah uspostave mjere za otpuštene radnike, kao što su potpora, usmjeravanje i integracija, osposobljavanje, ponovno osposobljavanje i strukovno osposobljavanje, potpora pri osnivanju poduzeća te doprinosi za otvaranje novih poduzeća koja ispunjavaju uvjete za dobivanje financijske potpore iz EGF-a;

13. poziva države članice i Komisiju da, samo u krajnjem slučaju, razmotre mjere državne potpore kojima bi se mogli ublažiti negativan gospodarski učinak na poslovne subjekte, gradove, regije i odredišta te teške posljedice za zapošljavanje;

14. poziva Komisiju da ocijeni kako su postojeće zakonodavstvo EU-a i odgovarajući zakoni u državama članicama utjecali na tu ogromnu operaciju spašavanja; napominje da kriza koja je nastala zbog stečaja grupacije Thomas Cook nije izolirani slučaj te da se to lako može ponoviti u budućnosti; stoga poziva Komisiju da ocijeni izvedivost usvajanja posebnih mjera i/ili mjera za sprečavanje ponovnog pojavljivanja takvih situacija kako bi se dodatno povećala zaštita potrošača i prava putnika;

15. poziva Komisiju da provede pregled postojećeg zakonodavstva EU-a u pogledu stečaja zračnog prijevoznika, zaštite potrošača, putovanja u paket aranžmanima i prava putnika u svjetlu nedavnog stečaja grupacije Thomas Cook kako bi se ocijenila moguća potreba za zakonodavnim pojašnjenjem i poboljšanjem te ostalim mjerama potrebnima za izbjegavanje sličnih situacija u budućnosti;

16. poziva Komisiju da ponovi svoje napore u cilju stvaranja istinskog jedinstvenog digitalnog tržišta i da pruži potrebnu potporu kako bi se poduzećima iz EU-a pomoglo u prijelazu na digitalno gospodarstvo i nove poslovne modele kako relevantnim programima financiranja i pristupa financiranju tako i osposobljavanjem i poticanjem poduzetničkog stava u pogledu digitalnog poslovanja;

17. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.